

SỐ CHUYÊN ĐỀ: “TRI THỨC ĐỊA PHƯƠNG CỦA DÂN TỘC DAO”

Tri thức địa phương của tộc người là sản phẩm trí tuệ được kết tinh qua thời gian, trở thành giá trị văn hóa. Những giá trị ấy không chỉ phản ánh đặc trưng văn hóa tộc người mà còn góp phần phát triển kinh tế - xã hội. Bởi vậy, trong thời gian qua, một số ngành khoa học, kể cả khoa học xã hội và khoa học tự nhiên, đã nghiên cứu về tri thức địa phương.

Do đa dạng về thành phần dân tộc nên ở nước ta, tri thức địa phương của tộc người cũng rất phong phú. Đến nay, đã có một số công trình nghiên cứu về tri thức địa phương của các dân tộc ở những vùng miền khác nhau, nhưng so với nguồn tri thức phong phú đó, các kết quả nghiên cứu chỉ là những đóng góp bước đầu. Để góp phần công bố thêm kết quả của hướng nghiên cứu này, Tạp chí Dân tộc học Số 6 năm 2014 đã xây dựng số chuyên đề “*Tri thức địa phương của dân tộc Dao*”, gồm bốn bài có liên quan đến chủ đề này.

Các bài được đăng trong số chuyên đề này được rút ra từ kết quả nghiên cứu của đề tài “*Tri thức dân gian (tri thức tộc người) của dân tộc Dao trong sử dụng và bảo vệ nguồn tài nguyên thiên nhiên*”, do PGS.TS. Nguyễn Ngọc Thanh, Phó Viện trưởng Viện Dân tộc học làm chủ nhiệm. Nghiên cứu được thực hiện ở các nhóm Dao Đỏ, Dao Tiền và Dao Thanh Y tại bốn tỉnh: Tuyên Quang, Bắc Kạn, Cao Bằng và Quảng Ninh. Đề tài này được tài trợ bởi Quỹ Phát triển khoa học và công nghệ quốc gia (NAFOSTED) với mã số IV5.3-2011.05.

Bốn bài viết của số chuyên đề phản ánh một phần tri thức địa phương của dân tộc Dao - tộc người có nhiều nhóm địa phương, cư trú chủ yếu ở vùng miền núi phía Bắc Việt Nam. Cụ thể là, bài viết của Nguyễn Trường Giang xem xét tri thức địa phương trong canh tác nương của nhóm Dao Đỏ ở một địa phương thuộc tỉnh Tuyên Quang. Vũ Trường Giang và Nguyễn Thị Tám tìm hiểu tri thức địa phương trong sử dụng thuốc nam của người Dao Tiền tại một điểm của tỉnh Bắc Kạn. Trên cơ sở dữ liệu nghiên cứu ở một địa phương thuộc tỉnh Tuyên Quang, Lê Hải Đăng và Phạm Thị Thu Hà đã phản ánh tri thức địa phương trong quản lý và sử dụng rừng của nhóm Dao Đỏ. Còn Trần Hồng Thu, bằng nguồn tài liệu tổng hợp qua nghiên cứu các nhóm Dao Đỏ, Dao Tiền và Dao Thanh Y tại các điểm thuộc bốn tỉnh được nghiên cứu gồm Tuyên Quang, Bắc Kạn, Cao Bằng và Quảng Ninh, đã xem xét giá trị kinh tế của tri thức địa phương của người Dao với phát triển kinh tế hộ gia đình và xóa đói giảm nghèo.

Xin trân trọng giới thiệu số chuyên đề với bạn đọc.